Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ AN TEASTAIS SHÓISEARAIGH, 2010

TÍREOLAÍOCHT – GNÁTHLEIBHÉAL
ROINN 2

DÉ hAOINE, 11 MEITHEAMH – MAIDIN, 9.30 go dtí 11.30

Tá **ROINN 1** den pháipéar seo i bhfillteán ar leithligh, mar a bhfuil spásanna le haghaidh do chuid freagraí.

N.B. NÁ DEARMAD, LE DO THOIL, GO gCAITHFEAR AN FILLTEÁN A THABHAIRT AR AIS LE DO FHREAGARLEABHAR.

ROINN 2 (90 MARC)

Freagair **TRÍ** cheist.

Tá na ceisteanna uile ar cómharc.

1. TÍREOLAÍOCHT FHISICEACH

A. Aibhneacha

(i) Ainmnigh gné **AMHÁIN** de **chreimeadh abhann**.

Tarraing léaráid den ghné seo.

Mínigh conas a cruthaíodh an ghné seo. [6]

(ii) Scrúdaigh an fótagraf den Stáisiún Cumhachta Hidrileictreach ina bhfuil damba agus loch.

Déan cur síos ar bhuntáiste **AMHÁIN** a bhaineann le tógáil damba. [4]

Déan cur síos ar mhíbhuntáiste **AMHÁIN** a bhaineann le tógáil damba. [4]

1. TÍREOLAÍOCHT FHISICEACH (ar leanúint)

B. Síonchaitheamh sa Bhoireann

(i) Cén cineál carraige í aolchloch?

[2]

(ii) Sa phictiúr seo taispeántar pábháil aolchloiche.

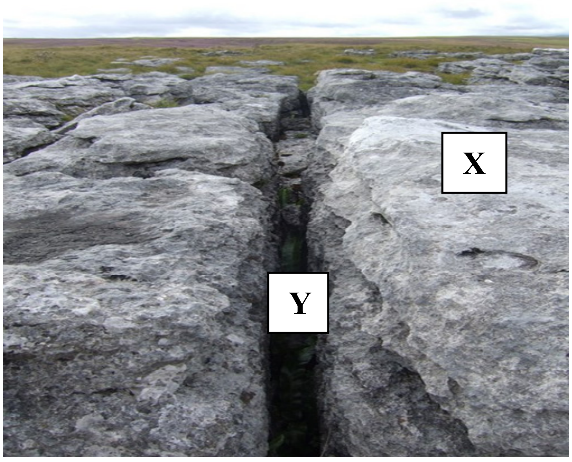

Cad é an t-ainm a thugtar ar na leaca aolchloiche ag **X**?

Cad é an t-ainm a thugtar ar na bearnaí síoncaite ag **Y**?

[2]

(iii) Ainmnigh **DHÁ** thírghné ar bith **faoi thalamh** a fhaightear sa Bhoireann.

[4]

C. Tá an Bhoireann an-tarraingteach do thurasóirí. Téann an turasóireacht chun tairbhe don cheantar seo ach is féidir léi fadhbanna a chruthú freisin.

Ainmnigh tairbhe **AMHÁIN** agus mínigh conas a chabhraíonn sí le ceantar na Boirne agus leis na daoine a chonaíonn inti.

Ainmnigh fadhb **AMHÁIN** agus mínigh conas a chruthaíonn an turasóireacht í.

[8]

THALL ⟶

2. AN tATMAISFÉAR CORRACH

A. Sa tábla seo a leanas taispeántar figiúirí teochta agus báistí d'Aerfort na Sionainne. Scrúdaigh an tábla agus freagair na ceisteanna thíos.

	Teocht agus báisteach ag Aerfort na Sionainne do 2008												
	Ean	Fea	Már	Aib	Bea	Mei	Iúil	Lún	M.Fó	D.Fó	Sam	Nol	
Teocht	7	6	7	8	14	14	15	16	13	10	8	5	°C
Báisteach	220	62	102	49	35	105	94	187	86	156	92	75	mm

(Foinse: In oiriúint ó Mheit. Éireann)

(i) Cé acu an mhí ba fhliche? [2]

(ii) Cé acu an mhí ab fhuaire? [2]

(iii) Cén raon teochta bliantúil a bhí ann? [2]

(iv) Mínigh cén fáth a bhfuil an teocht níos airde i míonna an tSamhraidh. [4]

B. Tarraing léaráid lipéadaithe agus mínigh conas a tharlaíonn báisteach rilífe **NÓ** báisteach chomhiompair.

[8]

C. Bíonn tionchar ag an aimsir ar an obair a dhéanann a lán daoine.

Ainmnigh **DHÁ** ghrúpa daoine a mbíonn tionchar ag an aimsir ar a gcuid oibre.

Do **GACH** cheann den dá ghrúpa díobh mínigh conas a bhíonn tionchar ag an aimsir orthu.

[12]

3. AERFÓTAGRAF agus LÉARSCÁIL SHUIRBHÉIREACHT ORDANÁIS

Déan staidéar ar an aerfótagraf de Charraig na Siúire a thugtar leis an bpáipéar seo.

[**NOD**: Cuimhnigh air gur fótagraf sceabhach (fiar) é seo. Ba chóir duit na téarmaí cearta a úsáid mar sin, e.g. an cúlra ar clé, an lár ar dheis, lár an tulra, etc.]

A. Tarraing sracléarscáil den cheantar go léir a thaispeántar san fhótagraf. Marcáil iad seo uirthi agus ainmnigh iad:

- An abhainn
- Droichead
- Dhá bhóthar chónascacha
- Páirc spóirt.

[10]

B. Samhlaigh go bhfuil cónaí ort i gceann de na tithe a thaispeántar sa lár ar dheis ar an bhfótagraf.

Ainmnigh agus mínigh **DHÁ** bhuntáiste a bhaineann le cónaí ann. I do fhreagra caithfidh tú eolas ón bhfótagraf a úsáid.

[10]

C. Freagair an chuid seo den cheist agus léarscáil na Suirbhéireachta Ordanáis agus / nó an tAerfótagraf á úsáid agat.

(i) Ainmigh agus luaigh suíomh aon **DÁ** ní a tharraingeodh turasóirí.

(ii) Mínigh conas a bhainfeadh turasóirí úsáid as na nithe sin.

[10]

THALL →

4. MEASCÁN TÍREOLAÍOCHTA

Freagair TRÍ CINN AR BITH de na ceisteanna 4A, 4B, 4C, 4D.

4A. STAIDÉAR AR AN DAONRA

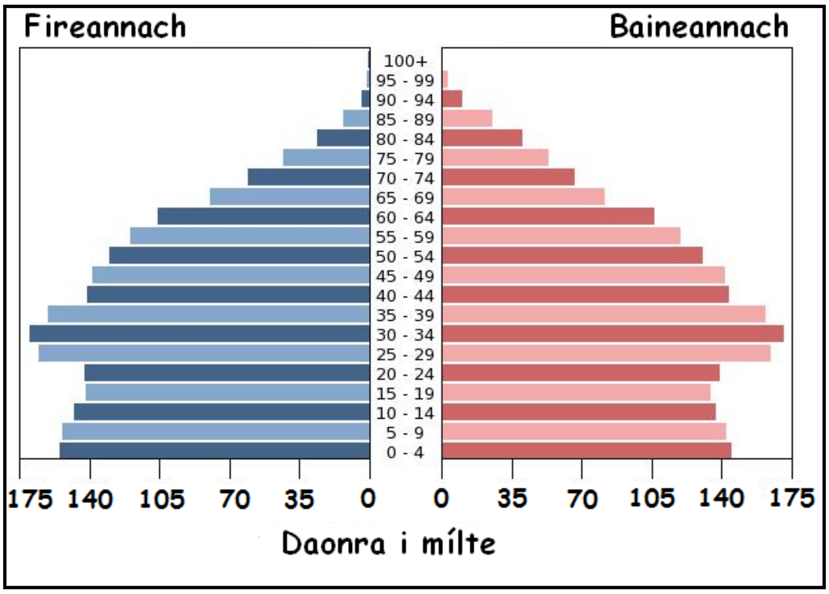

Déan staidéar ar an ngraf thuas. Taispeánann sé struchtúr an daonra i mbaile mór in Éirinn.

(i) Cé mhéad fireannach atá san aoisghrúpa 60 – 64? [2]

(ii) An bhfuil níos mó baineannach san aoisghrúpa 60 – 64 nó san aoisghrúpa 30 – 34? [2]

(iii) Tá boilsc sa daonra de dhaoine idir 25 agus 39. Cén fáth a mbeadh buntáiste sa toisc seo do dhuine a dteastaíonn uaidh monarcha nua a thógail sa bhaile mór? [2]

(iv) Ainmigh **DHÁ** shlí ina mbaineann rialtais úsáid as pirimidí daonra. [4]

4B. DOMHAN ÉAGOTHROM

Tarlaíonn difríochtaí laistigh de thíortha agus idir thíortha agus dá bharr seo is domhan éagothrom é.

(i) Ainmnigh agus mínigh **DHÁ** chúis go bhfuil difríochtaí idir oirthear agus iarthar na hÉireann. [4]

(ii) Ainmnigh tír **AMHÁIN**, sa domhan i mbéal forbartha, a bhfuil staidéar déanta agat uirthi.
Mínigh conas a chuir **DHÁ** thoisc ón liosta thíos moill ar fhorbairt sa tír sin.

- Athrú aeráide
- Fás sa daonra
- Cogadh
- Trádáil éagórach. [6]

4. MEASCÁN TÍREOLAÍOCHTA (ar leanúint)

4C. GNÍOMHAÍOCHT EACNAMAÍOCH – Ró-iascaireacht

(i) Mínigh conas a chabhraigh **DHÁ** cheann ar bith de na nithe a thaispeántar sna fótagraif thuas chun ró-iascaireacht a chruthú. [4]

(ii) Déan cur síos ar **DHÁ** thoradh a bhaineann le ró-iascaireacht sna farraigí timpeall ar Éirinn. [6]

4D. TÍREOLAÍOCHT UIRBEACH

(i) Ainmnigh **DHÁ** bhuntáiste a bhaineann le cónaí i gcathair. [2]

(ii) Roghnaigh fadhb **AMHÁIN** as na pictiúir thíos agus déan cur síos ar conas a d'fhéadfadh sé a bheith mar mhíbhuntáiste i dtaca le cónaí i gcathair. [4]

(iii) Mínigh **DHÁ** cheann de na téarmaí seo a leanas:

- Broidtráth
- Lárcheantar Gnó
- Comaitéir
- Ceantar Coisithe. [4]

THALL →

5. LÉARSCÁIL SHUIRBHÉIREACHT ORDANÁIS

A. Déan staidéar ar léarscáil na Suirbhéireachta Ordanáis agus ar an eochair eolais a thugtar duit.

Tarraing sracléarscáil den cheantar a thaispeántar ar léarscáil na Suirbhéireachta Ordanáis.
Marcáil uirthi agus ainmnigh:

- Abhainn mhór
- An limistéar faoi fhoirgnimh de Charraig na Siúire
- Príomhbhóthar Náisiúnta.
- Seaniarsma amháin.

[10]

B. Féach arís ar léarscáil na Suirbhéireachta Ordanáis.

(i) "Is baile mór aosta é Carraig na Siúire. D'fhás sé ag an suíomh seo ar chúiseanna éagsúla".
Agus fianaise á húsáid agat ón léarscáil, ainmnigh agus déan cur síos ar **DHÁ** chúis le fás Charraig na Siúire ag an suíomh seo.

[8]

(ii) Cad é an fad i gciliméadair, (i bhfoirm líne dhíreach trasna tíre), idir ionad eolais na turasóireachta ag **S 401 217**agus an ceantar páirceála ag **S 431 226**?

[3]

C. Bain úsáid as an eochair eolais a thugtar duit agus féach ar an limistéar faoi fhoirgnimh de Charraig na Siúire a thaispeántar ar an léarscáil.

Agus tagairtí eangaí á n-úsáid agat, ainmnigh agus lonnaigh **TRÍ** sheirbhís a chuirtear ar fáil.

[9]